

Hi ha molta vida en les pàgines de Saunders. Sovint les coses no són allò que aparenten ser en un primer moment. Les històries, a mesura que avancen, fan emergir el seu relleu i, també, la tirallonga d'obstacles que les acompanyen: el soroll de fons, propi de l'atmosfera recreada, algunes interrupcions inoportunes o argumentacions manipuladores per part dels personatges, que es volen posar l'audiència a la butxaca. En definitiva, visions confrontades que fan que el lector s'autoqüestioni, rellegeixi, es capbussi en el conflicte.

La grandesa de Saunders és captar perfectament la veu dels personatges: des de la nena de 13 anys, infantil i amb el cap ple de pardals, que té un discurs fífinoli, fins a l'home de negocis insegur que mira d'aparentar allò que no és, passant per persones que es troben en situacions al límit perquè algú altre —o el sistema— està abusant d'elles. Les preguntes que ens fem són ¿fins a quin punt un personatge pot argumentar que és lícit mirar de ser feliç arrabassant-li la felicitat a algú altre? ¿Gaudeix de la riquesa, el personatge explotador, sent conscient del robatori cap a altres individus, en situacions més desavantajades?

L'estil de George Saunders és vigorós, llampant, d'una ductilitat magnètica. Un brollador estètic que Yannick Garcia ha sabut copsar en una traducció d'orfebreria al català. Saunders ressegueix l'orografia dels sentiments i explora a través del llenguatge la manera de pensar d'individus diferents, representants del món neoliberal on vivim: nord-americans que tenen molt interioritzada la idea de *guanyadors* i *perdedors*, i també les aparences i representacions socials. A través del llenguatge captem com pensen totes aquestes bèsties humanes: els seus tics en la seva forma d'expressar-se, la manera com dosifiquen les paraules i esquematitzen el seu discurs, el seu neguit permanent.

Perquè d'això va la història. De la insatisfacció inherent a l'ésser humà i de la incomoditat que tots alguna vegada hem sentit en determinades situacions. Injustícia social, abusos de poder, manipulacions d'individus que demanen a altres individus que no es qüestionin res, que es transformin en robots, que executin tota mena de feines. Saunders ens relata com de meravellós és enamorar-se i, a continuació, explica quins són els *peatges* que cal pagar.

Quan llegeixes els relats de *Deu de desembre* tens la sensació que allò és una mica *com la vida*. I dic *com la vida*, perquè a la vida hi ha coses que demanen una digestió lenta. Hi ha cops forts que no es poden processar ràpid. Hi ha injustícies, dolor, remordiments o casualitats que s'han de pair. I s'han de pair amb soroll de fons, amb el ritme trepidant de la vida que continua avançant en esprint, o les hem de digerir mentre les converses s'entrecreuen i estem escoltant amb una orella allò que ens diu el nostre acompanyant i amb l'altra, el que es diu la parella de la taula del costat. Tot això, també ho retransmet

en Saunders, en les seves pàgines, quan ens demana com a lectors que parem atenció i que tinguem paciència.

La manera de fer literatura de Saunders és singular. Curiosa, perquè hi veiem focs artificials, explosions de la paraula, humor fosc i enginy estilístic. Singular, perquè no explica les coses des del començament i esbossa situacions que demanen tota la nostra atenció, perquè els detalls no vénen ordenats cronològicament.

L'arquitectura dels seus relats és inusual. Ens trobem de cop immersos en una atmosfera concreta, amb uns personatges i amb peces soltes, amb detalls que cal encaixar. Sovint, quan ens trobem en aquesta mena de situacions tornem enrere: rebobinem, anem a l'inici de la història i mirem que no ens hagi passat per alt cap detall. Però amb Saunders, la clau és tenir paciència i continuar llegint. Perquè més endavant, apareix el detall que ens permet entendre el que fins llavors havia quedat suspès en l'aire.

Quantes vegades no hem jutjat *aquella persona* per actuar d'*aquella manera* i hores, dies, mesos, anys més tard hem sabut per on estava passant la persona en qüestió i modifiquem el nostre judici inicial?

En els relats de Saunders tot això també passa. Rebem la informació en un moment donat i, fins llavors, hem de continuar passant pàgines per saber com encaixen les peces. Llegir Saunders és acarar la incomoditat, posar a prova els sentits i la percepció, envoltar-se de l'estètica del llenguatge –de la bellesa i del dolor- i fer-ho amb humilitat, paciència i un punt de salvatgia. Llegir Saunders és, una mica, com viure. Per desfer alguns nusos pendants (del passat), cal passar pàgina i mirar endavant.